

Umetniška gimnazija – glasbena smer
Modul C: jazz – zabavna glasba

Posodobljeni učni načrt

ZGODOVINA GLASBE

OBVEZNI PREDMET

245 ur

Posodobljeni učni načrt
ZGODOVINA GLASBE – Modul C
Obvezni predmet (245 ur)

Posodobljeni učni načrt sta pripravila:

Matevž Smerkol, prof., Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana
Jasna Blažič Primožič, prof., Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana

Vodja in koordinator predmetne skupine za zgodovino glasbe:

mag. Tomaž Faganel

Vodja področne skupine za glasbeno šolstvo:

dr. Dimitrij Beuermann, Zavod RS za šolstvo

Vsebinsko prenovu srednjega glasbenega šolstva je pripravila in izvedla nacionalna komisija za glasbeno šolstvo v mandatu 2011–2015.

Recenzenta:

doc. dr. Aleš Nagode, Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta

izr. prof. dr. Jernej Weiss, Univerza v Mariboru, Pedagoška fakulteta

Izdala: Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, Zavod RS za šolstvo

Za ministrstvo: **dr. Jernej Pikalo**

Za zavod: **mag. Gregor Mohorčič**

Uredili: **izr. prof. mag. Ivan Florjanc**, **Marija Gregorc, prof.**, in **mag. Tomaž Faganel**

Jezikovni pregled: **Mira Turk Škraba**

Objava na spletnem naslovu:

http://www.mizs.gov.si/si/delovna_podrocja/direktorat_za_srednje_in_visje_solstvo_ter_izobrazevanje_odraslih/srednjesolsko_izobrazevanje/srednjesolski_izobrazevalni_programi/

Prva izdaja

Ljubljana 2013

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

37.091.214:78(091)(0.034.2)

SMERKOL, Matevž

Posodobljeni učni načrt. Zgodovina glasbe [Elektronski vir] : obvezni predmet : 245 ur / [pripravili Matevž Smerkol, Jasna Blažič Primožič]. - 1. izd. - El. knjiga. - Ljubljana : Ministrstvo za izobraževanje, znanost, kulturo in šport : Zavod RS za šolstvo, 2013. - (Umetniška gimnazija - glasbena smer. Modul C, Jazz - zabavna glasba)

ISBN 978-961-03-0167-7 (pdf, Zavod RS za šolstvo)

1. Gl. stv. nasl. 2. Blažič-Primožič, Jasna
271413760

Posodobljeni učni načrt za predmet zgodovina glasbe za modul C je pripravila predmetna skupina za posodabljanje učnega načrta za zgodovino glasbe. Pri posodabljanju je izhajala iz učnega načrta za predmet zgodovina glasbe določenega na 15. seji Strokovnega sveta RS za splošno izobraževanje, 7. maja 1998. Posodobljeni učni načrt je posledica sprememb in novosti v pedagoški praksi na področju pouka zgodovine glasbe.

Posodobljeni učni načrt je Strokovni svet RS za splošno izobraževanje določil na 161. seji 19. decembra 2013.

VSEBINA

1	OPREDELITEV PREDMETA	4
2	SPLOŠNI CILJI	4
3	OPERATIVNI CILJI IN VSEBINE	6
4	STANDARDI ZNANJA IN MINIMALNI STANDARDI ZNANJA	17
5	DIDAKTIČNA PRIPOROČILA	18
5.1	Preverjanje in ocenjevanje znanja	20
5.2	Medpredmetne povezave	21
6	MATERIALNI POGOJI	22
7	ZNANJA IZVAJALCEV	22

1 OPREDELITEV PREDMETA

Predmet zgodovina glasbe je obvezni predmet v programu umetniške gimnazije - glasbena smer, modul C: jazz-zabavna glasba in poteka v skupnem obsegu 245 ur. Je eden od temeljnih predmetov tega modula.

Predmet je obvezen, ker mora bodoči glasbenik nujno pridobiti osnovno predstavo o umeščenosti glasbenega dogajanja v prostor in čas, o razvoju glasbenih slogov in oblik, kar mu pomaga pri razumevanju strukture glasbenih del, glasbenih zasedb in načina izvajanja. Dijaki* s predmetom dobijo kronološki pregled glasbenega dogajanja od začetkov do današnjih dni. Spoznajo temeljni glasbeni opus pomembnih skladateljev in ustvarjalcev sploh. Predmet sestavljata dva vsebinska sklopa: splošna zgodovina glasbe in zgodovina jazz glasbe. Vsebine zgodovine jazz glasbe so sestavni del mature iz predmeta glasba za modul C.

2 SPLOŠNI CILJI

Dijaki pri predmetu zgodovina glasbe:

- utrjujejo že pridobljeno spoznanje o glasbi kot posebnem pojavu;
- poglobljajo spoznanja o raznostrani vpetosti glasbenih pojavov v času in prostoru;
- širijo svoje vedenje o zgodovinskem razvoju glasbe;
- razvijajo odnos do kulturnega izročila;
- si ustvarjajo pozitiven odnos do neevropskih glasbenih kultur in izročila, spoznavajo enakost in različnost slovenske in evropske glasbene dediščine;
- negujejo narodno identiteto in razvijajo zavest o pomenu ohranjanja narodove samobitnosti; ob poslušanju del slovenskih avtorjev spoznavajo našo glasbeno ustvarjalnost;
- se sporazumevajo v slovenščini in skrbijo za kakovost učnega jezika;
- spoznavajo, razumevajo in uporabljajo strokovne glasbene izraze v tujih jezikih;
- se naučijo analitičnega gledanja na umetnostne pojave; to naj pripomore k celovitejši sintezi in oblikovanju kar najbolj pozitivnega odnosa in samostojne orientacije v glasbeni kulturi nasploh;
- odkrivajo, razvijajo in poglobljajo glasbene sposobnosti in splošne muzikalne predstave ter utrjujejo doseženo predznanje;

* V tem učnem načrtu uporabljeni izrazi, zapisani v moški slovnični obliki, veljajo za oba spola (dijak za *dijaka* in *dijakinjo*, učitelj za *učitelja* in *učiteljico*).

- pridobivajo sposobnosti za spremljanje notnega zapisa;
- razvijajo svoje glasbeno pomnjenje, slušne predstave, koncentracijo, občutje za harmonijo, čut za obliko in strukturo, smisel za skladnost, slogovne značilnosti;
- poglobljajo sposobnosti za doživljanje, umevanje in estetsko vrednotenje glasbenih del in si razvijajo glasbeni okus;
- na podlagi analize zgodovinskih slogov razvijajo svoj izraz slogovno primerno;
- osveščajo in razvijajo zmožnost načrtovanja učenja;
- redno spremljajo in presojujejo uspešnost svojega učnega procesa, razvijajo odgovornost za svoje znanje ter ga vzajemno z učiteljem soodgovorno načrtujejo in usmerjajo;
- odkrivajo, razvijajo in poglobljajo glasbene sposobnosti in splošne muzikalne predstave ter utrjujejo doseženo predznanje;
- razvijajo voljo, disciplino, vztrajnost, doslednost, samostojnost, spoznavajo potrebo po načrtnem delu in neprestanem izpopolnjevanju ter s tem utrjujejo delovne navade in odnos do dela;
- raziskujejo v knjigah in na spletu, razumevajo in usvajajo pojme in vsebine iz zgodovine glasbe; to teoretično znanje uporabljajo pri poustvarjanju skladb na svojih glasbilih; ob raziskovanju na spletu razvijajo digitalno pismenost ob uporabi informacijsko-komunikacijske tehnologije ter se soočajo z njeno kritično uporabo;
- na različne načine predstavljajo dosežke glasbene ustvarjalnosti;
- se učijo nastopati v javnosti samostojno ali v različnih skupinah in utrjujejo dobre oblike samozavesti;
- aktivno sodelujejo pri ustvarjalnih projektih, si pridobivajo samoiniciativnost in podjetnost; utrjujejo dobre oblike socialnosti, si privzgamajo pravila za enakopravno sodelovanje ter razvijajo in izboljšujejo vzajemne odnose;
- se vključujejo v domača in mednarodna šolska partnerstva in spoznavajo raznolika kulturna okolja;
- oblikujejo svojo osebnost in identiteto;
- se usposabljujejo za svoje bodoče poklicno delo v glasbi.

3 OPERATIVNI CILJI IN VSEBINE

Cilji in vsebine so urejeni po tematskih sklopih. Operativni cilji in vsebine niso razdeljeni po letnikih, temveč je vsebina zapisana kot celota. S tem je dopuščena možnost, da učitelj sam ustrezno razporedi snov.

Sklop 3.1 – Vsebine splošne zgodovine glasbe

1. Uvod in glasba v davnini
2. Srednji vek
3. Renesansa
4. Barok
5. Klasicizem
6. Glasba 19. stoletja
7. Fin de siècle
8. Glasba 20. in 21. stoletja

Sklop 3.2 – Vsebine zgodovine jazz glasbe:

1. Nastanek afroameriške folklorne glasbe
2. Oblike afroameriške glasbe
3. Nastanek jazz
4. Tradicionalni jazz
5. Swing
6. Bebop
7. Cool jazz, progresivni jazz in west coast jazz
8. Mainstream
9. Hard bop
10. Free jazz
11. Rock jazz
12. Slogovni pluralizem 80-ih do danes

3.1.1 Uvod in glasba v davnini	
OPERATIVNI CILJI	VSEBINE
<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none">– razmislijo o meji, ki loči glasbo od samo zvočnega pojava;– se seznanijo z različnimi pogledi na glasbo, njen pomen in lastnosti;– dobijo vpogled v procese, ki so glasbo spreminjali skozi čas;– spoznajo teorije o nastanku glasbe;– izvejo za arheološke najdbe, ki pričajo o glasbi starih obdobj tudi na naših tleh;– se seznanijo s prefinjenim odnosom do zvoka v glasbi starih kultur;– spoznajo starodavno pojmovanje, ki je glasbi pripisovalo veliko odgovornost;– usvajajo in uporabljajo nekatere osnovne pojme: enoglasje, večglasje, melodični tipi, vokalne in instrumentalne zasedbe;– spoznajo različna glasbena načela zunajevropskih kultur;– spoznajo vpliv starih kultur na same korenine evropske glasbe;– spoznajo glasbeno življenje v antični Grčiji:	<ul style="list-style-type: none">– Opredelitev pojmov: kaj je glasba, glasbene strukture in prvine– Pomen glasbe v zgodovini– Spremembe glasbenih slogov in vpetost v zgodovinsko dogajanje – Nastanek glasbe in glasba prvotnih ljudstev – Glasba starih visokih kultur: Kitajske, Mezopotamije, Egipta, Judov, Arabcev, Indije, Tibeta – Antika: Grčija, Rim, Severna Evropa

<ul style="list-style-type: none"> – znajo opisati povezavo z verskimi obredi in s filozofijo; – se seznanijo s pojmom <i>mousiké</i> in njenim izvorom v jeziku; – se seznanijo z grško antično glasbeno teorijo in njenim vplivom na evropsko; – se seznanijo s spremembami v grški antični glasbi v različnih različna obdobjih; – prepoznajo vplive grške antične glasbe v evropski kulturi; – spoznajo glasbeno življenje v antičnem Rimu z omembo ostankov na slovenskih tleh; – spoznajo kulturo ljudstev na severu Evrope; 	
3.1.2. Srednji vek	
<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – se seznanijo z družbenimi spremembami in miselnostjo v srednjem veku; – spoznajo starokrščansko glasbo in gregorijanski koral kot temelj evropske glasbe; – se seznanijo s srednjeveško krščansko liturgijo; – spoznajo proces, ki je preko spreminjanja gregorijanskega korala pripeljal do bogastva glasbenih tehnik in oblik; – spoznajo različne vsebine in oblike gregorijanskega korala, jih razlikujejo med seboj ter poznajo njihovo namembnost (Ordinarium missae, Proprium missae, rekvijem, sekvence, kantike, oficij itd.); – spoznajo in razumejo vpliv srednjeveških glasbenih teorij in praks na razvoj kasnejše glasbe; – se seznanijo z bogatim življenjem srednjeveške posvetne glasbe: ljudska glasba, potujoči pevci iz različnih slojev (Carmina burana), poklicni pevci na dvoru in pevci junaških epov, viteška lirika; sledijo potem, po katerih je ta glasba vplivala na nadaljni razvoj evropske posvetne glasbe; – spoznajo začetke in razvoj večglasja in večglasnih oblik s poudarkom na srednjeveškem motetu kot temeljni obliki zahodnoevropske glasbe; – spoznajo spremembe, ki jih je povzročilo merjenje časa v glasbi (menzuralna glasba); – spoznajo kompozicijsko-tehnične novosti glasbe Ars nove; – dobijo predstavo o odločilnih pomenih in vzrokih, ki jih je za začetek in razvoj renesanse v glasbi imela združitev različnih dotedanjih načinov ustvarjanja v glasbi; – spoznavajo srednjeveški instrumentarij in vlogo instrumentalne glasbe. 	<ul style="list-style-type: none"> – Uvod v srednji vek – Srednjeveško enoglasje – Gregorijanski koral – Srednjeveška glasbena teorija in nastanek notacije – Srednjeveška posvetna glasba – Srednjeveško večglasje: začetki evropske polifonije – Notredamska šola – Ars antiqua, nastanek menzuralne notacije in srednjeveškega moteta – Ars nova v Franciji in Italiji – Angleška glasba do 15. stoletja – Instrumentalna glasba v srednjem veku

3.1.3. Renesansa

Dijaki:

<ul style="list-style-type: none">– se seznanijo s prelomnimi spremembami v evropski miselnosti, ki vključujejo tudi spremembo odnosa do glasbe;– spoznajo temelj, ki so ga evropski renesančni polifoniji postavili skladatelji frankovsko-flamske šole; merjenje časa z urnim mehanizmom;– spoznavajo posamezne oblike vokalne glasbe (motet, maša, šanson, madrigal);– znanje poglobijo s poznavanjem tehnik in principov, ki so jih evropski glasbi dali skladatelji J. Ockeghem, J. des Pres, A. Willaert, O. di Lasso;– spoznajo pomen Italije za renesančno glasbo in prenos tega izročila v nadaljnja obdobja;– spoznajo madrigal in njegov pomen za nastanek monodičnega sloga (J. Handl-Gallus, O. di Lasso, L. Marenzio, C. Monteverdi)– spoznajo delo G. P. da Palestrine in njegov prečiščeni strogi stavek;– s poznavanjem beneške šole in dela skladateljev A. Willaerta, A. Gabrielija, G. Gabrielija sledijo razvoju oblik vokalne in instrumentalne glasbe; spoznajo vpliv in naslednike beneške šole (C. Monteverdi, J. Handl-Gallus);– se seznanijo z glasbo protestantizma in spoznajo temelj za nadaljnji razvoj nemške glasbe;– spoznajo posebnosti angleške renesančne glasbe s poudarkom na instrumentalni in vokalno-instrumentalni glasbi;– spoznajo najpomembnejše skladatelje, ki so delovali v Nemčiji, Angliji, Franciji, Španiji in se seznanijo s posebnostmi in šolami posameznih dežel;– se seznanijo z zgodovinskim ozadjem in glasbenim življenjem na Slovenskem od začetkov do vključno protestantizma (P. Trubar);– spoznajo glasbeno delo slovenskih protestantov (P. Trubar idr.);– spoznajo delo J. Handla-Gallusa in njegov pomen v evropskem merilu;– seznanijo se z bogatim renesančnim instrumentarijem in s pomenom renesančne instrumentalne glasbe za razvoj glasbenih oblik in zasedb ter z močno povezavo med instrumentalno glasbo in plesom (zametki suite).	<ul style="list-style-type: none">– Uvod v renesanso– Frankovsko-flamska polifonija– Renesansa v Italiji: nastanek in razvoj madrigala, rimska šola, beneška šola– Renesansa v Evropi: Nemčija, Anglija, Francija, Španija– Protestantizem– Renesansa na Slovenskem– Renesančna instrumentalna in plesna glasba
---	---

3.1.4. Barok

<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – spoznajo družbeno življenje in močan vpliv, ki sta ga imela na baročno glasbo zanimanje za človekova čustva (afekti) in tehnični razvoj glasbil; – se seznanijo z organizacijo glasbenega življenja na dvoru in v cerkvi ter s položajem glasbenika v tistem času; – se seznanijo z veliko spremembo, ki jo je pomenil prestop iz polifonije v monodični svet (generalni bas, G. Caccini) in spoznajo temeljna glasbena načela baroka ter spremembe v razvoju tega sloga; – razumejo pomen, ki ga je imela opera v družbenem in glasbenem smislu; se seznanijo z različnimi tipi opere; – spoznajo razvoj opere po različnih deželah prek značilnih del C. Monteverdija, A. Scarlattija, G. B. Pergolesija, G. B. Lullyja, J. P. Rameauja, H. Purcella; spoznajo začetke razvoja baletne umetnosti; – povežejo glasbena načela opere z nastankom in razvojem glasbenih oblik v cerkveni glasbi (kantata, oratorij, pasijon); spoznavajo različnost zasedb, vplive jezikov in vsebin; – spoznavajo glasbo reformacije v času baroka, njeno cerkveno petje ter vplive italijanskega zgodnjega baroka nanjo (H. Schütz); – se seznanijo z zgradbo in zasedbami inštrumentalnih oblik (preludij, tokata, fuga, variacije, suite, sonata, koncert); – spoznajo značilna dela baročnih skladateljev (A. Corelli); – spoznajo vpliv protireformacije na glasbo na Slovenskem, glasbeno življenje in delovaje glasbenih ustanov (Jezuitski kolegij, Academia Philharmonica Labaciensium); – spoznajo delo pomembnih slovenskih skladateljev in skladateljev na Slovenskem (I. Posch, J. K. Dolar); – spoznajo glasbeni repertoar poznega baroka (A. Vivaldi, D. Scarlatti, G. Tartini, G. F. Händel, J. S. Bach); – s pomočjo najpomembnejših baročnih glasbenih del povežejo značilnosti časa in sloga v celoto (G. F. Händel, J. S. Bach). 	<ul style="list-style-type: none"> – Uvod v barok – Vzpon in razvoj opere, začetki baleta – Razvoj cerkvene glasbe – Razvoj instrumentalne glasbe in njenih oblik – Barok na Slovenskem – Glasba prve polovice 18. stoletja
---	---

3.1.5. Klasicizem	
<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – se seznanijo z družbenimi in kulturnimi okoliščinami, ki odločilno vplivajo na glasbeno umetnost; – dojemajo pomen pojmov klasika, klasicizem; – se seznanijo s spremembami v glasbenem stavku v sredini 18. stol.; 	<ul style="list-style-type: none"> – Uvod v obdobje klasicizma

<ul style="list-style-type: none"> – spoznajo pomen glasbenih središč nemških dežel (Mannheim, Berlin, Dunaj), glasbene ustvarjalce ter estetske nazore v glasbi tedanje dobe; – spoznajo skladateljski prispevek Bachovih sinov; – se seznanijo z Gluckovo operno reformo; – poglobljeno spoznavajo zgradbo glasbenih oblik in zasedb (komična opera, Singspiel; komorna glasba: klavirski trio, godalni kvartet idr.: Harmonienmusik; klasicistična simfonija, cerkvena glasba klasicizma); – znajo opredeliti sonato kot temeljno glasbeno obliko časa (usvojijo pojme: sonatni stavek, sonatna zgradba); – se seznanijo z življenjem in delom dunajskih klasicistov (J. Haydn, W. A. Mozart, L. van Beethoven); – se seznanijo z glasbeno ustvarjalnostjo na Slovenskem; – spoznajo delovanje in pomen Stanovskega gledališča in Filharmonične družbe v Ljubljani; – se seznanijo s slovenskimi skladatelji in skladatelji, ki so delovali na Slovenskem ter njihovim delom (J. Zupan, J. K. Novak). 	<ul style="list-style-type: none"> – Zgodnji klasicizem – Opera v 18. stoletju – Oblika v klasicizmu – Dunajski klasicizem – Klasicizem na Slovenskem
---	--

3.1.6. Glasba 19. stoletja	
<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – razumejo, kako so spremembe v 19. stoletju vplivale na glasbeno življenje in spodbudile glasbeno ustvarjalnost ; spoznajo osnovna načela in zasnovo glasbenih oblik časa; razumejo umetnostna načela romantike in pot, po kateri so se klasicistične glasbene oblike preobrazile v romantične (individualizem, programska itd.); – dobijo pregled nad razvojem samospēva z najpomembnejšimi ustvarjalci; – spoznajo začetke zborovske a cappella glasbe in pojem <i>Liedertafel</i>; – spoznajo slovensko cerkveno pesem 19. stoletja (G. Rihar); – razumejo, zakaj so bile v času narodnega prebujenja solistična, ansambelska in zborovska pesem temeljne za glasbeno življenje pri Slovencih; – seznanijo se z najznamenitejšimi instrumentalnimi deli zgodnje romantike, zmorejo analizo temeljnih značilnosti, jih slušno prepoznajo ter razumejo vzajemne vplive med miselnostjo dobe in skladateljem; – spoznajo tedanje polemike med zagovorniki absolutne in programske glasbe; – spoznajo zelo različne glasbene temperamente navedenih skladateljev; 	<ul style="list-style-type: none"> – Uvod v glasbo 19. stoletja – Vokalna glasba. Samospēv (<i>Lied</i>) od F. Schuberta do H. Wolfa – Slovenska cerkvena pesem v 19. stoletju – Začetki narodnega prebujenja pri Slovencih. – Slovenski samospēv 19. stol. – Slovenska zborovska glasba 19. stol. – Instrumentalna glasba zgodnjih romantikov: klavirska glasba, koncert, simfonija (C. M. von Weber, F. Schubert, F. Mendelssohn, R. Schumann, F. Chopin). – Visoka, pozna, nova romantika. Programska in absolutna glasba. H. Berlioz, F. Liszt, R. Wagner, A. Bruckner, J. Brahms.

<p>sposobni so prepoznati in definirati osnovne glasbene značilnosti najbolj znanih ali vplivnih glasbenih del;</p> <ul style="list-style-type: none"> – razumejo velik pomen opere v 19. stol; spoznajo najpomembnejše romantične operne skladatelje Francije, Nemčije in Italije ter njihove razvojno najpomembnejše opere; – razumejo in opredelijo spremembo, ki jo je v razvoj opere prinesel Wagner in prepoznajo vsebinske in strukturne razlike med Wagnerjevo in Verdijevo glasbeno dramo; seznanijo se z možno zlorabo umetnosti za politične cilje; – utrdijo in strukturirajo pregled nad bogato glasbeno dediščino, glasbeno razvejano in bogato zbirko glasbenih del, katerih nastanek je povezan s prebujanjem narodne zavesti; spoznajo pomembne skladatelje in njihova najbolj znana dela; – dobijo celovitejšo predstavo o povezavi glasbe z ljudskim izročilom; razumejo, kako so skladatelje navdihovali melodika in ritmi, ki temeljijo v ljudskih pesmih in plesih; – spoznajo pomembne slovenske glasbene ustanove in razumejo posebnosti razvoja glasbe pri nas vključno z narodnostnim vprašanjem; – spoznajo slovenske skladatelje 19. stoletja in temeljna dela slovenske glasbene romantike. 	<ul style="list-style-type: none"> – Opera in glasbena drama. Francoska romantična opera in glasbeno življenje v Parizu. Nemška opera: od C. M. von Webra do R. Wagnerja. Italijanska romantična opera. G. Verdi in glasbena drama. G. Puccini in verizem; balet; – Nacionalne šole: glasba v Rusiji (M. I. Glinka, petorka, P. I. Čajkovski), na Češkem (B. Smetana, A. Dvořák, L. Janáček), Poljskem (F. Chopin, S. Moniuszko, H. Wieniawski), v Skandinaviji (E. Grieg, J. Sibelius, C. Nielsen); posebnosti narodno-prebuditeljskega gibanja na Slovenskem (B. Ipavec, A. Foerster, F. Gerbič); – Razvoj glasbenih šol, glasbeno delo čitalnic, Filharmonična družba, Deželno gledališče, Glasbena matica, Slovensko deželno gledališče, glasbena društva, slovenske glasbene revije itd.
--	--

<p>3.1.7. Fin de siècle</p>	
<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – se seznanijo s spremembami v miselnosti in v glasbenem jeziku na prehodu v 20. stoletje; – spoznajo skladatelje pozne romantike in njih dela; – spoznajo skladateljske posebnosti časa (harmonija, oblika, inštrumentacija itd.); – se seznanijo s strukturo glasbe impresionizma in simbolizma; – spoznajo značilna dela skladateljev impresionizma in simbolizma; – se seznanijo z glasbo na Slovenskem ob prehodu v 20. stoletje, spoznajo značilna dela slovenskih skladateljev in razumejo pomen in vpliv glasbenih ustanov, glasbenih šol in revij za razvoj slovenske glasbe. 	<ul style="list-style-type: none"> – Pozna romantika: G. Mahler, H. Wolf, R. Strauss, M. Reger – Impresionizem in simbolizem: C. Debussy, M. Ravel, A. Skrjabin – Slovenska glasba ob prehodu v 20. stoletje: E. Adamič, A. Lajovic, V. Parma, R. Savin, J. Ipavec, H. Sattner, S. Premrl, G. Krek, revija Novi akordi

<p>3.1.8. Glasba 20. in 21. stoletja</p>	
<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – se seznanijo s posebnostmi in novostmi v umetnosti 20. stoletja; – se seznanijo z novimi oblikami glasbenega življenja; 	<ul style="list-style-type: none"> – Uvod v čas – Spremembe glasbenega življenja in glasbenega jezika

<ul style="list-style-type: none"> – spoznajo razpad prejšnje slogovne enotnosti in nastanek novih smeri; – spoznajo spremembe v tonalnosti, harmoniji, ritmu, uporabi instrumentov in druge novosti; – spoznajo glavne smeri glasbe 20. in 21. stoletja in pri vsaki spoznajo značilna dela skladateljev; – se seznanijo s slovenskim glasbenim življenjem in glasbo slovenskih skladateljev 20. in 21. stoletja. 	<ul style="list-style-type: none"> – Glasba prve polovice 20. stoletja – Ekspresionizem: A. Schönberg, I. Stravinski, A. Berg, M. Kogoj – Druga dunajska šola in dvanajsttonska tehnika: A. Schönberg, A. Webern, A. Berg – Neoklasicizem: P. Hindemith, S. Prokofjev, D. Šostakovič, S. Osterc, C. Orff – Začetki etnomuzikologije in njen vpliv na umetno glasbo: B. Bartók, Z. Kodály; folklorizem: I. Stravinski, M. de Falla, M. Kozina – Vpliv afroameriške glasbe in jazza: G. Gershwin, K. Weill, <i>musical</i>, L. Bernstein – Slovensko glasbeno življenje in glasba v prvi polovici 20. stoletja: M. Kogoj, S. Osterc, L. M. Škerjanc, M. Bravničar, B. Arnič. – Glasba druge polovice 20. stoletja in 21. stoletja – Serializem: O. Messiaen, P. Boulez – Aleatorika in improvizacija: K. Stockhausen, V. Globokar – Novi zvoki: konkretna glasba, elektroakustična glasba, nove možnosti glasbil – Glasba z zvočnimi ploskvami: G. Ligeti – Novi koncepti: J. Cage – Minimalizem: S. Reich, P. Glass – Postmodernizem: A. Schnittke, L. Lebič – Nova enostavnost: A. Pärt – Glasba in novi mediji: multimedijški projekti, zvočna umetnost – Slovensko glasbeno življenje in glasba v drugi polovici 20. stoletja: M. Kozina, M. Lipovšek, U. Krek, P. Ramovš, J. Jež, I. Petrič, L. Lebič; Pro musica viva, U. Rojko, M. Mihevc, L. Vrhunc idr.
--	--

Poleg navedenih za doseganje ciljev lahko uporabljamo tudi druge izbirne vsebine, še zlasti v navezavi s seznamom glasbenih primerov za maturo.

3.2.1. Nastanek afroameriške folklorne glasbe	
<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – se seznanijo z zgodovinskimi dejstvi ob naseljevanju severne Amerike in nastanka Združenih držav; – spoznajo družbenozgodovinska načela, ki so vplivala na nastanek ZDA kot prve moderne države; – spoznajo načela in vrste afriške ljudske glasbe; 	<ul style="list-style-type: none"> – Odkritje Amerike, kolonizacija in nastanek Združenih držav Amerike – Afriška družba in kulturno izročilo

<ul style="list-style-type: none"> – spoznajo pojav suženjstva in ekonomsko ter kulturno vlogo črnih doseljencev v severni Ameriki; – se seznanijo s strukturo družbe in kulture v Afriki in spremembami, ki so nastale v pogojih v Novem svetu; – spoznajo oblike afroameriške folklorne glasbene ustvarjalnosti. 	<ul style="list-style-type: none"> – Suženjstvo kot pojav in življenje sužnjev v Ameriki – Nova folklorna – afroameriška – glasba
---	---

3.2.2. Oblike afroameriške glasbe	
<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – se seznanijo s procesi ob prevzgoji zaslužjenih črncev; – spoznajo afroameriško versko ustvarjalnost – se seznanijo z nastankom črnske duhovne glasbo; – spoznajo oblike črnih duhovnih pesmi – se seznanijo z vsebino in obliko črnih zbadljivk in nastankom <i>bluesa</i>; – spoznajo črnsko pianistično izvajalsko prakso na prelomu stoletja; – se seznanijo z nastankom in razsežnostmi glasbe imenovane <i>ragtime</i>. 	<ul style="list-style-type: none"> – Črnski sužnji in krščanstvo – Verske ločine črnega prebivalstva, cerkveno obredje črnih sužnjev – Gibanji prvi in drugi »awakening« in nastanek črnske duhovne pesmi – Tipi črnske duhovne pesmi in pomembni predstavniki – Fisk Jubilee Singers – Nastanek in tipi bluesa – Besedilo, tematika, oblika in tipi bluesa – <i>City (Chicago) blues</i> in njegov vpliv – <i>Jazz blues</i> – <i>Barrellhouse piano</i> in <i>boogie-woogie</i>, instrumentalni blues – <i>Ivory tinkling professors</i>, postopek »ragging it up«, ritmično preoblikovanje melodij – Jelly Roll Morton in klavirski dvoboji – <i>Ragtime</i> skladatelj Scott Joplin

3.2.3. Nastanek jazz	
<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – se seznanijo z zgodovinskimi dejstvi ob kolonizaciji severne Amerike in nastankom kolonije Louisiane; – spoznajo kulturni (glasbeni) utrip mesta New Orleans; – spoznajo okoliščine, ki so pripeljale do nastanka nove glasbe in njen značaj. 	<ul style="list-style-type: none"> – Odkrivanje ameriške celine in kolonija Louisiana – Mesto New Orleans in mediteranska kultura – Mesto New Orleans in njegov glasbeni utrip – Pojmi: jenki, kreol, črnski kreol ipd. – Četrto <i>Storyville</i> in nastanek jazz

3.2.4. Tradicionalni jazz	
<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – se seznanijo s prvim jazzovskim slogom – neworleanški jazz, z njegovimi značilnostmi (karakteristika) in predstavniki; – se seznanijo s tipičnim ansambom zgodnjega jazz in vlogo posameznih inštrumentov v njem; – spoznajo zgodovinske dogodke, ki so povzročili razselitev jazz glasbenikov širom po ZDA; – se seznanijo z relevantnimi pojmi iz tistega časa in večplastnostjo njihovih pomenov: <i>jazz, dixieland, trad</i>, itd; 	<ul style="list-style-type: none"> – Nova organizacija glasbenega materiala – razdelitev vlog v okviru ansambla in spreminjanje melodije <i>jazzing up</i> in variranje – Neworleanški slog in predstavniki – Eksistencialna stiska po prvi svetovni vojni, urbana kultura – urbana glasba kot izraz izkoreninjenega subjekta – Improvizacija, individualni slog in zvok kot samouresničitev glasbenika, umetnika

<ul style="list-style-type: none"> – se seznanijo z zgodovinskimi pretresi, ki so povzročili kulturološke premike v umetnosti zahodne kulture in v značaju jazz glasbe v Chicagu; – se seznanijo z značilnostmi (karakteristika), predstavniki in ustvarjalnostjo chicaškega jazz; – spoznajo glasbeno življenje v New Yorku in spremembe, ki so se zgodile z jazz glasbo tam; – spoznajo belsko ustvarjalnost, ki izhaja iz kontakta s črnsko in predstavnike. 	<ul style="list-style-type: none"> – Chicago jazz, značilnosti, dosežki in predstavniki – Življenje in delo Luisa Armstronga – Življenje in delo Jelly Roll Mortona – Belski jazz od Original Dixieland Jass Banda do Jimmyja Dorseya
---	---

3.2.5. Swing

<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – se seznanijo z glasbenim dogajanjem med obema vojnoma v velikih ameriških mestih; – se seznanijo s pojavom, razvojem in zvrstmi industrije zabave; – spoznajo razmah plesne kulture v New Yorku in drugih velikih ameriških mestih in njen vpliv na obliko in sestavo plesnih ansamblo in orkestrrov; – se seznanijo z nastankom prvih jazz big bandov in njihovimi značilnostmi; – spoznajo najpomembnejše predstavnike obdobja big bandov in njihov pomen; – spoznajo swing malih ansamblov in njihov pomen za razvoj modernega jazz; – spoznajo dogajanje na 52. cesti, razvoj klubov in nastanek jazz, kot ga poznamo in izvajamo še danes; – se seznanijo s pojmi in njihovimi pomenskimi različicami: <i>swing</i>, <i>sendvič aranžma</i>, <i>jam session</i> itd. 	<ul style="list-style-type: none"> – Nova organizacija glasov v vedno večjih ansamblih - aranžmaji, poenotenje fraziranja – Nastanek velikih jazz ansamblov – big bandov – Fletcher Henderson, prvi jazz big band – Duke Ellington, skladatelj, aranžer in njegov big band – Count Basie in Kansas City swing – Benny Goodman in big band jazz bele provenijence – Podiranje rasnih barrier: Benny Goodman in sodelavci – Pregled pomembnejših big bandov in konec big band obdobja – Pojav in razvoj klubov in njihov vpliv na jazz – Swing malih zasedb in veliki inštrumentalni in vokalni solisti
---	---

3.2.6 Bebop

<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – se seznanijo z ustvarjalnostjo mlade generacije jazz glasbenikov pred drugo svetovno vojno – odpor zoper samoumevnost zabavanja; – spoznajo značilnosti (karakteristiko) novega sloga bebopa, konstitutivne elemente modernega jazz; – spoznajo življenje in delo inovatorjev modernega jazz. 	<ul style="list-style-type: none"> – Razvoj gramofonske industrije in borba za uzakonitev pravic iz intelektualne lastnine – njun vpliv na jazz – Mlada generacija jazz glasbenikov, njihove težnje in borba za njihove pozicije na glasbeni način – Prva generacija bebop glasbenikov in njihovi vzori – John Birks Dizzy Gillespie: življenje, delo in pomen – Charlie Parker: življenje, delo in pomen – Druga generacija bebop glasbenikov – Glasbena govorica modernega jazz – označitev sloga.
--	---

3.2.7 Progresivni jazz, cool jazz in west coast jazz

<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – se seznanijo z ustvarjalnostjo mlade 	<ul style="list-style-type: none"> – Jazz orkestri in konstituiranje »ameriške«
---	--

<p>generacije belskih jazz glasbenikov po drugi svetovni vojni – odgovor prevladujočemu bebopu;</p> <ul style="list-style-type: none"> – spoznajo ustvarjalnost belskih big bandov v prizadevanju za »ameriško« glasbo in vpliv evropskih kompozicijskih tehnik na njihov zvok; – spoznajo prizadevanje za nov zvok, harmonska dognanja, emancipacijo molških tonalitet in tihih inštrumentov, pojav atonalne nevezane improvizacije; – se seznanijo s slogovnimi značilnostmi <i>west coast</i> jazz, linearnimi linijami kot novega sredstva jazzovskega večglasja in vpliv Gila Evansa na aranžiranje v večjih ansamblih; – prepoznavajo vpliv teh tehnik na aranžiranje v big bandih; – spoznajo prve slovenske jazz glasbeniki in njihovo navezanost na te sloge. 	<p>glasbe, novi aranžerji in spogledovanje z evropsko resno glasbo (Darius Milhaud)</p> <ul style="list-style-type: none"> – Stan Kenton Orchestra, delo in pomen in drugi big bandi progresivnega jazz – Lenny Tristano, njegov krožek, težnje in pomen – Gil Evans, delo in <i>Birth Of the Cool</i> – Teddy Charles in <i>New Direction</i> ansambli – George Shearing in ostale skupine <i>cool jazz</i> – <i>west coast jazz</i> kot sinteza modernih belskih slogov – Gerry Mulligan, Chet Baker, Jimmy Giuffre in ostali ustvarjalci v tem slogu – Stan Kenton Orchestra in delo aranžerja Billa Holmana – Slovenski solisti in ansambli: Dušan Veble, ansambel Ad hoc, trio Jožeta Privška, nastanek Mednarodnega jazz festivala na Bledu, kasneje v Ljubljani
---	---

3.2.8 Mainstream

<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – se seznanijo z osebnostjo in delom impresarija Normana Granza in njegovim vplivom na jazz glasbo; – spoznajo dve razsežnosti mainstreama kot pojava: obuditev swinga in kot talilni lonec – sobivanje slogov; – spoznajo pomembne predstavnike mainstreama in njihovo glasbo; – spoznajo ponovno rojstvo big bandov in njihovo glasbo in aranžerje; – se seznanijo z modernim mainstreamom, ki živi in ustvarja še danes; 	<ul style="list-style-type: none"> – Norman Granz, organizator koncertov – niza <i>Jazz at the Philharmonic</i> in več gramofonskih založb – Način združevanja različnih solistov na odru in v studiu – Trio Oscarja Petersona – Modern Jazz Quartet – drugi sočasni predstavniki mainstreama: Ella Fitzgerald, Anita O'Day, Kai & Jay itd. – Najpomembnejši big bandi mainstreama: Count Basie, Buddy Rich, Duke Ellington – Moderni <i>mainstream</i>, definicija in predstavniki: Ray Brown, Kenny Drew, Tommy Flanagan itd.
--	--

3.2.9 Hard bop

<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – se seznanijo s težnjami in ustvarjalnostjo mlajše generacije črnih glasbenikov; – podrobno spoznajo glasbo ustvarjalcev hard bopa, njihovo solistično in skladateljsko delo; – se seznanijo z glasbenima smerema v okviru sloga hard bop: soul jazzom in modalnim jazzom in njihovima izvoroma in vplivi; – spoznajo glasbo Theloniusa Monka in mogočni vpliv njegove glasbe in idej; – spoznajo delo enega največjih ustvarjalcev jazz Milesom Davisem, ki presega slogovno omejitve. 	<ul style="list-style-type: none"> – Konstituiranje novega sloga, koncert v klubu Birdland leta 1954 in posledice – Slogovne poteze novega sloga – Predstavniki hardopa in njihova glasba: Horace Silver, Clifford Brown, The Jazz Messengers, Sonny Rollins, Cannonball Adderley, itd. – <i>Soul jazz</i>: karakteristika in izvori – Modalni jazz: George Russell: njegov vpliv in razmah modalnega jazz – Thelonius Monk, življenje, delo in vpliv – Miles Davis, življenje in delo – pregled čez slogovni razvoj njegove ustvarjalnosti – John Coltrane, življenje in delo – Trio Billa Evansa
---	---

3.2.10 Free jazz

Dijaki:

- se seznanijo s pojmom avantgarda kot se je ta uveljavil v povojnih Združenih državah;
 - spoznajo ameriško avantgardno umetnost, dogajanje v četrti Greenwich Village in njene predstavnike na vseh nivojih;
 - se seznanijo s pojmom *loft* in družbenimi gibanji – subkulturo povojnih desetletij;
 - spoznajo jazz glasbo, ki je korelirala s tem kulturnim okoljem;
 - spoznajo zunajglasbene: filozofske, religiozne, etnoideološke konstrukte, ki so vplivali na ustvarjalnost avantgardnih glasbenikov;
 - spoznajo nastanek in vrste avantgardnega (*free*) jazza in njegove predstavnike.
- Iskanja prve povojne generacije: J. Kerouac, William S. Burroughs, hipsterji in beatniki
 - Črnsko gibanje za državljanske pravice, M. L. King in Malcolm X in borba za črnske pravice v Južni Afriki
 - Newyorška *loft* scena, avantgardno slikarstvo (J. Pollock), gledališče absurda (S. Beckett, H. Pinter, Tom Stoppard, E. Albee) in happeninga, beat poezija (Allen Ginsberg), angažirana folk glasba (Bob Dylan) in klubi v Greenwich Village
 - Nastanek »The New Thing«, kasneje »Free Jazz«: Paul Bley in njegov krog
 - Ornette Coleman, življenje in delo
 - Charles Mingus in angažirani vidik *free jazz*a
 - John Coltrane, iskanje absolutnega
 - Združenje JCOA v New Yorku in zavod AACM v Chicagu
 - ostali ustvarjalci free jazza v Ameriki in Evropi

3.2.11 Rock jazz (Fusion)

Dijaki:

- se seznanijo z razvojem rock glasbe - oris;
 - spoznajo subkultura gibanja v ZDA (in v Evropi) v tem času in njihov vpliv na glasbo;
 - spoznajo glasbeno karakteristiko sloga po imenu *rock jazz/fusion*;
 - se seznanijo s pomembnimi predstavniki tega sloga;
- Razvoj rock glasbe v Angliji in ZDA in njegovo slogovno širjenje
 - Kriza jazza v drugi polovici 60-ih let
 - Subkultura gibanja in umetniške tendence v tem času: hippyjevstvo, *pop art*, Andy Warhol
 - Glasbena govornica, slogovna karakteristika rock jazza, nova enostavnost, električni instrumentarij, ciljna publika
 - Predstavniki rock jazza in njegova različna izhodišča

3.2.12 Slogovni pluralizem 80-ih do danes

Dijaki:

- spoznajo pojem hkratnosti in neizključujočnosti v sodobni umetnosti;
 - se seznanijo s sodobnimi tendencami v jazz glasbi;
 - se seznanijo z medžanrskimi in medetičnimi oplajenji in prepoznavajo posamezne elemente in strukturne konstelacije;
 - spoznajo nove tehnične pripomočke, ki tehnično in vsebinsko omogočajo in s tem vplivajo bodisi na živo ustvarjanje bodisi na studijsko delo ;
 - se kritično soočajo z razmerjem med umetniško ustvarjalnim in marketinško izkoriščanim v glasbi.
- *new age* in George Winston
 - *smooth jazz* in predstavniki: G. Benson in Kenny G
 - *acid jazz*, tehnična sredstva in vprašanje avtorstva
 - *etno jazz* – Kletzmer, latinsko ameriški jazz in srečevanje druge ljudske glasbe s sodobnimi glasbenimi postopki
 - nova glasbena organizacija, John Zorn
 - *hip-hop jazz*, *drum 'n' bass*, *rap* in Steve Coleman
 - sodobni mainstream ali neo-klasični jazz.

Poleg navedenih za doseganje ciljev lahko uporabljamo tudi druge izbirne vsebine, še zlasti v navezavi s seznamom glasbenih primerov za maturo.

4 STANDARDI ZNANJA IN MINIMALNI STANDARDI ZNANJA

Standardi znanja so operacionalizirani cilji, ki so določeni z obvladovanjem posameznih sklopov predpisanih vsebin in izkazujejo pričakovano stopnjo umevanja in razumevanja snovi, kar se izraža v poznavanju in samostojnem interpretiranju snovi, ter v uporabi in vrednotenju usvojenih pojmov in vsebin.

Minimalni standardi znanja so operacionalizirani cilji (količina in kakovost znanja), ki naj bi jih dijak dosegel in izkazal za pozitivno oceno (zadostno) in so tista kakovost in količina znanja, ki sta nujni za nadaljnje učenje in razvoj pri predmetu zgodovina glasbe. So mejna kategorija obvladovanja snovi iz zgodovine glasbe. Zapisani minimalni standardi kot pogoj za napredovanje med letniki se nanašajo na prehode med letniki.

Minimalni standardi znanja so izraženi v vsebinah po posameznih letnikih.

1. letnik. Dijak:

- izkaže znanja iz poglavja 3.2.1;
- pozna osnovne pojme in izrazoslovje pri predmetu zgodovina glasbe;
- zelo na splošno pozna značilnosti glasbe pri prvotnih afriških ljudstvih;
- izkaže znanja iz poglavja 3.2.2;
- zna pojasniti izvor, nastanek, namen in pomen afroameriških glasbenih oblik;
- izkaže znanja iz poglavja 3.2.3 in 3.2.4;
- zna pojasniti izvor, nastanek in razvoj jazza ter njegov kulturnozgodovinski položaj v kulturi novodobnega zahodnega sveta;
- izkaže znanja iz poglavja 3.2.5;
- zna pojasniti nastanek in razvoj velikih jazzovskih ansamblov in njihovo vlogo v ameriški družbi.

3. letnik. Dijak:

- izkaže znanja iz poglavja 3.1.1;
- pozna osnovne pojme in izrazoslovje pri predmetu zgodovina glasbe;
- zelo na splošno pozna vlogo in osnovne značilnosti glasbe pri prvotnih ljudstvih in v svetu starih civilizacij;
- izkaže znanja iz poglavja 3.1.2;
- zna pojasniti izvor, nastanek, namen in pomen gregorijanskega korala ter njegovo nadgradnjo v tropiranju in razvoju večglasja;

- izkaže znanja iz poglavij 3.1.3, 3.1.4 in 3.1.5 (do L. van Beethovna);
- zna naštetih slogovna obdobja od starokrščanske umetnosti do klasicizma in jih časovno umestiti;
- pozna duhovne in posvetne oblike, ki so nastajale in se razvijale v teh obdobjih, s poudarkom na baroku in klasicizmu; pozna osnovno zgradbo glasbenih oblik;
- slušno prepozna pomembna ali značilna dela in jim zna določiti obliko.
- Dijak izkaže znanja iz poglavij 3.2.6, 3.2.7 in 3.2.8;
- pozna izvore, razloge za nastanek in razvoj ter glasbene značilnosti glasbenih slogov *bebop*, *cool*, *progressive jazz*, *west coast jazz* in *mainstream*;
- zmore določiti slogovne značilnosti iz zvočnega primera.

4. letnik. Dijak:

- izkaže znanja iz poglavij 3.1.5 (od L. van Beethovna), 3.1.6, 3.1.7 in 3.1.8;
- pozna umetnostna obdobja od poznega klasicizma (L. van Beethoven) do 21. stoletja in jih časovno opredeli;
- zna opisati procese in dogodke v glasbi različnih dežel v Evropi in Ameriki ter razume vpliv različnih okolij in zgodovinskih danosti na glasbo;
- pozna glasbene oblike v teh obdobjih in je sposoben opisati in analizirati njihove temeljne značilnosti;
- zna naštetih najpomembnejše skladatelje in jih umestiti v prostor in čas ter poudariti glasbena področja, na katerih je bil prispevek posameznega skladatelja najtehtnejši in umetniško ali razvojno pomemben;
- pozna glasbena dela, ki so steber evropske in ameriške glasbene kulture, ter njihove ustvarjalce;
- slušno prepozna pomembna ali značilna dela in jim zna določiti obliko.
- izkaže znanja iz poglavij 3.2.9, 3.2.10, 3.2.11 in 3.2.12;
- pozna izvore, razloge za nastanek in razvoj ter glasbene značilnosti glasbenih slogov *hardbop*, *free jazz* in *rock jazz*;
- zmore določiti slogovne značilnosti iz zvočnega primera.

5 DIDAKTIČNA PRIPOROČILA

Pouk predmeta zgodovine glasbe kot eden temeljnih predmetov z dejavnostmi in vsebinami prispeva k splošnemu in glasbenemu razvoju dijakov. V zgoščeni obliki prikazuje razvojni proces glasbe od začetkov do danes. Pouk temelji na poznavanju in razumevanju umetniškozgodovinskega razvojnega procesa. Dijakom daje podlago, na kateri bodo po končanem šolanju lahko delovali kot kritični in tvorni umetniki. Prav tako pa jim bo pridobljeno znanje lahko služilo kot podlaga za nadaljevanje izobraževanja.

Temeljni cilj poučevanja zgodovine glasbe je, da dijaki usvojijo ključne glasbenozgodovinske vsebine, posredovane z ustreznim gradivom (zvočni posnetki, videoposnetki, slikovno in besedilno gradivo). Učitelj je pri izbiri gradiva, metod dela in učnih oblik avtonomen. Prav

tako pri izbiri metod dela in učnih oblik. Slediti mora temeljnim ciljem, sicer pa lahko izvedbo učne ure prilagaja potrebam, zmožnostim in zanimanju dijakov.

Pouk predmeta zgodovine glasbe je smiselno izvajati v različnih učnih oblikah in ob uporabi različnih didaktičnih metod, tudi v okviru projektne dni in s timskim poučevanjem v povezavi z drugim predmetnim področjem. Učitelj je v vlogi mentorja in moderatorja, ki pomaga dijaku, da dosežejo učne cilje. Pomembno je, da učitelj dijake usmerja k povezovanju pridobljenega teoretičnega znanja z izkušnjami, ki jih že imajo, in jih spodbuja k razvijanju mišljenja, ki je pomembno za njihovo splošno razgledanost. Dijaki naj veliko delajo individualno, naj ne uporabljajo le učbenika in ustrezne znanstvene, strokovne in poljudne literature, temveč naj razvijajo svoje poglobljeno zanimanje za glasbeno umetnost tudi ob obiskih gledališča, koncertov in kulturnih prireditev. Kadar jih organizira šola, je smiselno, da učitelji pred koncertom ustrezno pripravijo dijake nanje, saj pomenijo pomemben vir izkušenj in informacij, ki jih ne more dati sam pouk. Dijaki tudi tako spoznavajo – količinsko in vsebinsko – bogastvo glasbene literature in se srečujejo z interpretativnimi dosežki priznanih umetnikov, kar oblikuje njihovo umetniško osebnost. Ob tem je prav tako priporočljivo uvajati dijake v kritično spremljanje kritik v množičnih občilih, ki jih po kulturnem dogodku učitelji na kratko obravnavajo skupaj z dijaki. S tem dijakom ponudimo dodatna znanja in razvijamo pozitiven odnos do umetniškega ustvarjanja ter uzaveščamo vrednote nacionalne kulture.

Pri predmetu zgodovina glasbe dijaki usvojijo predpisane učne vsebine z metodičnimi postopki poslušanja, opazovanja, opisovanja, povzemanja, primerjanja, razvrščanja, razlaganja, povzemanja in pisanja. Učenje in poučevanje predpisanih vsebin bo uspešno, če bo celostno, dejavno in ustvarjalno. Dijaki dejavno sodelujejo pri pouku z referati, s seminarskimi nalogami ali s povzetki kritik in z osebnim samostojnim vrednotenjem koncertov oz. predstav. Tak pristop spodbuja samostojno učenje in dijake navaja na samostojno delo in na iskanje ter pravilno uporabo različnih virov. Pri tem se dijaki naučijo kritično iskati in vrednotiti ključne informacije ter oblikovati in izražati sodbe.

Literatura:

Obvezna literatura

J. Blažič Primožič, J. Čerič, Zgodovina glasbe I, Učbenik za poučevanje zgodovine glasbe v srednjih glasbenih šolah, Ljubljana, 2004.

J. Čerič, U. Šramel Vučina, Zgodovina glasbe II, Učbenik za poučevanje zgodovine glasbe v srednjih glasbenih šolah, Ljubljana, 2008.

Priporočena literatura za splošno zgodovino glasbe

D. Cvetko, Južni Slovani v zgodovini evropske glasbe, Maribor, 1981.

- D. J. Grout, C. V. Palisca, *A History of Western Music*, New York, London, 2001.
- J. Höfler, *Tokovi glabene kulture na Slovenskem od začetkov do 19. stoletja*, Ljubljana, 1970;
- J. Höfler, *Glasbena umetnost pozne renesanse in baroka na Slovenskem*, Ljubljana, 1978;
- D. Koter, *Slovenska glasba 1848–1918 in 1918–1991*, Ljubljana, 2012.
- K. Honolka, *Svetovna zgodovina glasbe*, Ljubljana, 1983.
- I. Klemenčič, *Musica noster amor, Glasbena umetnost Slovenije od začetkov do danes*, Ljubljana/Maribor, 2000.
- U. Michels, *Glasbeni atlas*, Ljubljana, 2002.
- Mojstri klasične glasbe*, Ljubljana, 1994–1996.
- A. Rijavec, *Slovenska glasbena dela*, Ljubljana, 1979.
- S. Samec, *Operne zgodbe*, Ljubljana, 1996.
- J. Sivec, *Opera skozi stoletja*, Ljubljana, 1976.
- J. Snoj, *Gregorijanski koral*, Ljubljana, 1999.
- L. M. Škerjanc, *Od Bacha do Šostakoviča*, Ljubljana, 1959.
- K. H. Wörner, *Zgodovina glasbe*, Ljubljana, 1992.
- Zgodovina glasbe na Slovenskem*, ur. Jurij Snoj, Ljubljana, 2012.

Priporočena literatura za zgodovino jazz glasbe

- B. Ulanov, *A History of Jazz in America*, 1952
- M. Stearns, *The Story of Jazz*, 1956
- L. Feather, *The Encyclopedia Yearbook of Jazz*, 1956
- J. Berendt, *The Jazz Book*, 1976
- A. Pollilo, *Jazz*, 1997
- H. Lyttelton, *Best of Jazz*, 1978
- J. L. Collier, *The Making of Jazz*, 1978
- T. Gioia, *The History of Jazz*, 2011
- M. C. Gridley, *Jazz Styles*, 2004

5.1 Preverjanje in ocenjevanje znanja

Pomembno je, da ločimo preverjanje in ocenjevanje. Rezultatov preverjanja ne uporabimo za ocenjevanje.

Preverjanje

Pri preverjanju znanja učitelj redno spremlja dijakov razvoj in napredek, preverja njegovo moč dojetanja, raven znanja in zmožnosti, dijaku pa daje tudi povratne informacije o njegovem napredovanju. Sprotno razčlenjevanje dijakovih dosežkov in znanja tetr morebitnih pomanjkljivosti lahko ustvarja kar najbolj celovito in stvarno sliko o napredku in morebitnih zagatah posameznega dijaka; na tem temelju učinkoviteje pripravimo načrt nadaljnjega dela, dajemo jasnejše napotke za učenje. Preverjati je treba redno in na različne načine, na področjih, kot so navedena. Učitelj preverja znanje pri pouku.

Ocenjevanje

Znanje ocenjujemo pisno in ustno. Ocenjujemo obvladovanje pojmov in terminologije, prepoznavanje strukture, razumevanje zgodovinskih dogodkov in faktografsko znanje, ki vključuje poznavanje značilnih skladateljev in njihovih del. Ocenjuje se lahko tudi priprava različnih izdelkov, ki so nastali v okviru projektov.

5.2 Medpredmetne povezave

Zgodovina glasbe je predmet, ki so mu blizu različni predmeti, tako glasbeni kot splošni. Pri spoznavanju, poslušanju in analiziranju skladb lahko pouk zelo dobro povežemo s poukom teorije jazza z osnovami aranžiranja, solfeggia in glasbenega stavka. Prav tako so smiselne povezave s teoretičnimi predmeti pri spoznavanju glasbenih oblik. Dobrodošle so tudi povezave s praktičnimi glasbenimi predmeti. Tako lahko npr. dijaki ob projektnem delu poglobijo svoje specializirano znanje o posameznih glasbilih (seminarske naloge) ali pa znanje iz zgodovine glasbe uporabijo pri kompozicijski in slogovni analizi skladb, ki jih igrajo.

Dobre so izkušnje z medpredmetnimi povezavami s tujimi jeziki. Narava dela mladih glasbenikov je taka, da se pogosto udeležujejo mednarodnih mojstrskih tečajev, šol, tekmovanj, avdicij in da odhajajo tudi na študij v tujino, zato je dobro, da pri medpredmetnih povezavah s tujimi jeziki spoznavajo in uporabljajo strokovno glasbeno besedišče. Med drugim so zanimive tudi povezave z matematiko (povezava med glasbo in matematiko v kozmologiji, Fibonaccijevo zaporedje), fiziko (izbrani deli akustike) in informatiko (uporaba podatkovnih zbirk).

Mnoga poglavja iz zgodovine glasbe se neposredno nanašajo na poglavja iz književnosti, splošne in umetnostne zgodovine.

Dobro in široko medpredmetno povezovanje se ponuja tudi v obliki organiziranega obiskovanja koncertov, opernih in baletnih predstav, strokovnih predavanj in ekskurzij v sklopu izbirnih vsebin.

6 MATERIALNI POGOJI

Za pouk predmeta zgodovina glasbe potrebujemo primerno veliko, zvočno izolirano učilnico, standardno opremo za skupinski pouk, klavir, avdio in video opremo, računalnik z spletno povezavo, projektor in strokovno literaturo.

7 ZNANJA IZVAJALCEV

Izvajalec	Znanja s področja
Učitelj	Visokošolskega izobraževanja muzikologije